

N:o 11.

Ank. till Riksd. Kansli den 18 April 1882, kl. 1 e. m.

*Andra Kammarens Andra Tillfälliga Utskotts Utlåtande N:o 6,
i anledning af en af Sven Andersson afgifven motion
om utverkande på ministeriel väg af hemortsrätt i Dan-
mark och Tyskland åt svenskar, hvilka en viss tid oaf-
brutet uppehållit sig i något af nämnda länder.*

Uti en motion i Andra Kammaren (N:o 85) har Herr *Sven An-
dersson* föreslagit:

»att Riksdagen ville för sin del utfärda en skrifvelse till Kongl. Maj:t med anhållan att Kongl. Maj:t tacktes, på sätt han finner lämpligt, dels genom sin i Danmark varande beskickning försöka utverka att full hemortsrätt må tillkomma hvarje svensk, hvilken, efter att hafva oafbrutet uppehållit sig minst tio år derstädes, kommer i behof af fattigvård, och dels genom sin i Tyskland varande beskickning försöka likaledes att utverka att full hemortsrätt må tillkomma den svensk, hvilken, efter hafva uppehållit sig oafbrutet minst tio år derstädes, kommer i behof af fattigvård».

Detta ärende har under de senare åren två särskilda gångër varit behandladt af Andra Kammaren. Första gången 1875 med anledning af en motion utaf Herr Lasse Jönsson, som föreslog: »att en sådan öfverenskommelse måtte på ministeriel väg afslutas mellan Sverige, Danmark och Tyskland att, när det ena landets invånare under fem års tid oafbrutet vistats inom något af de andra, de skola der åtnjuta hem-

Bih. till Riksd. Prot. 1882. 8 Saml. 2 Afd. 2 Band. 11 Häft.

ortsrätt, när de, i följd af ålderdomssvaghet eller andra orsaker, ej sjelfva kunna förskaffa sitt uppehälle.» Det Utskott, som då behandlade frågan, erkände vigten af de skäl, motionären för sin åsigt anført, men uttalade tillika, att Riksdagen, när det är fråga om att af Kongl. Maj:t begära en åtgärd af den beskaffenhet, att underhandlingar med främmande makter blifva nödvändiga, borde fästa noggrant afseende på sannolikheten att dessa underhandlingar kunde röna någon framgång. Då Utskottet ansåg, att i afseende å den föreliggande frågan någon dylik sannolikhet icke förefans, afstyrkte det enhälligt bifall till motionen, och dess hemställan bifölls af Kammaren utan något meningsutbyte.

Frågan upptogs detta oaktadt åter 1876 genom en motion af Herr A. P. Lind, som föreslog: »att Riksdagen ville i underdånig skrifvelse till Kongl. Maj:t hemställa, huruvida ej en sådan öfverenskommelse kunde träffas mellan Sverige å ena sidan samt Tyska riket, Danmark och Norge å den andra, att, när invånarne från det ena landet under fem års tid oafbrutet vistats inom något af de öfriga, de skola der åtnjuta hemortsrätt; eller att, om ej öfverenskommelse i antydda rigtning kan ske med de två förstnämnda grannrikena Tyskland och Danmark, det måtte ske med vårt brödrarrike Norge; samt att, om ej dylik öfverenskommelse med Norge kan träffas utan Storthingets hörande och beslut, Kongl. Maj:t täcktes till Norska Storthinget aflåta proposition i ämnet.»

Den första delen af denna motion, d. v. s. den del af densamma, som i hufvudsak öfverensstämmer med den föreliggande frågan, blef åter af Utskottet afstyrkt och af Kammaren enhälligt afslagen.

Sedan 1876 har frågans internationella ställning icke undergått någon förändring. Fortfarande medgifver icke svensk lag utländing att under några förhållanden här i landet vinna hemortsrätt, hvilket åter i Danmark är fallet genom fem års oafbrutet vistande i samma kommun och fortfarande är antalet af svenskar, som söka arbete i Danmark och Tyskland, mångfaldigt större än antalet af danska och tyska arbetare i Sverige. Det lär derför för det närvarande blifva för Kongl. Maj:t ytterst svårt att utverka, det Danmark skulle åtaga sig förpligtelser gent emot det betydliga antalet till Danmark utvandrade svenskar, äfven om Kongl. Maj:t för ett fåtal hit inkomna danskar skulle kunna förbinda sig till ett motsvarande tillmötesgående. Sammalunda är förhållandet med Tyskland, der utländingar genom långvarigt uppehåll på samma ställe icke såsom i Danmark kunna vinna hemortsrätt. I afseende å Amerika åter förefinnas, såsom bekant, alldeles särskilda

förhållanden, som icke kunna läggas till grund för bedömandet af förhållandena mellan Sverige och dess grannländer i Europa.

Med erkännande af det behjertansvärda i det af motionären kanske i väl starka färger och utan nödiga hänvisningar påpekade missförhållandet, och under uttalande af den önskan, att någon annan utväg måtte utfinnas att bereda lindring åt de svenska kommuner, som öfver höfvan betungas af fattigvård för arbetare och tjenstehjon, som hemvändas i utblottadt tillstånd från utlandet, får dock Utskottet på grund af hvad sålunda anförts hemställa,

att Herr Sven Anderssons motion icke må till någon åtgärd föranleda.

Å Utskottets vägnar:

A. E. NORDENSKIÖLD.
